

doceret Læren om Arbejdet som Kilden til al Rigdom, og vi har ført teoretiske Diskussioner om, hvorvidt den Sætning var rigtig. Ude i Verden lærer man i Praksis i disse Dage, at Sætningen er rigtig; jeg tror, vi skal tage Hensyn til det. Det vil blive nødvendigt, at vi i Fremtiden ikke lader de faa raade, men at Arbejderne faar Andel i Udbyttet, Adgang til Medbestemmelse angaaende Priserne og Adgang til Regnskaberne. Vi maa komme til, at Samfundet fører Kontrol med de industrielle Virksomheder, der hidtil har været enedominerende. Det vil blive de Forslag, man møder frem med fra socialdemokratisk Side, og jeg siger, at de Partier, der vil modsætte sig dem, vil en skønne Dag komme til at se, at de har handlet uklogt og ufornuftigt. Det er rigtigt, hvad det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) sagde i sin Ordførertale, at vi fra socialdemokratisk Side anstrenger os af yderste Evne for, at Forholdet paa Arbejdsmarkedet kan forme sig saa godt og saa roligt som muligt, men jeg siger, at hvis man fortsætter med Dyrtidsforanstaltninger, hvor man skal møde med Uformuenhedsattest for at faa billige Varer, gyder man Olie paa Ilden; saa hjælper man os ikke i disse Bestræbelser, og saa nytter det ikke, at man bagefter kommer og siger: Vi sagde dette eller hint ved Finanslovens første Behandling, og vi har mange Gange sagt kønne Ord. Der skal Handling til, for at vi kan komme til at skabe bedre Forhold og faa en Arbejderstand, der føler Glæde og Tilfredshed ved Arbejdet.

De Forhold, vi skal beskæftige os med i denne Samling, er en Revision af Grundloven og Valgloven. Jeg tror, at skal det lykkes den danske Rigsdag ved de Forhandlinger, der kommer at rent økonomisk Art, at skabe Tillid i Befolkningen, maa den Rigsdag, der kommer, være et mere tro Spejlbillede af Befolkningen end den nuværende Rigsdag; derfor maa vi have vigtigaaende Ændringer af Valgloven og Grundloven. Men, vil en og anden sige, Grundloven er jo da ikke saa gammel; den fylder først 5 Aar næste Sommer; selv om vi havde lidt Spektakler med den gamle Grundlov, saa holdt den dog i 50 Aar; er det da ikke mærkeligt, at den nye Grundlov allerede i den Grad trænger til Forandringer? Jeg tror imidlertid, at vi alle kan være enige om, at de 5 Aar, der er gaaet, siden vi fik Grundloven, har været mere begivenhedsrige for Verden end de foregaaende 50 Aar. Det er rigtigt, at da vi fik Grundloven i 1915, hørte

jeg til de mest begejstrede. Jeg var ude for at tale om, hvad vi havde naaet i Rigsdagen, og det er rigtigt, at er der nogen, der har holdt begejstrede Taler om Grundloven af 1915, har jeg i hvert Fald efter ringe Evne bestræbt mig for at staa fremmest blandt de begejstrede. Men al ligevel siger jeg, at det nu er en bydende Nødvendighed at foretage Forandringer i Grundloven. Vi maa lære af Forholdene, som de har udviklet sig.

Hvad vi skal have, er en ny Valglov. Socialdemokraterne, Arbejderklassen forlanger hverken Privilegier eller Særrettigheder, men een Ting forlanger vi, og det er at faa det Antal Mandater, vi har Krav paa ifølge vore Stemmer, hverken mere eller mindre. Det var det, Venstre hindrede, da vi fik den sidste Valglov, hvorved de vilde skaffe sig en Særret, et Privilegium paa flere Mandater, end de havde Krav paa. Det gaar ikke an at opretholde det. Skal der være Tillid til den danske Rigsdag, og skal der skabes Ro i Forholdene, maa man forstaa, at den danske Rigsdag er den danske Befolkning.

Men vi maa ogsaa — som mit Partis Ordfører (K. M. Klausen) understregede, da han havde Ordet i Gaar —, naar vi kommer til en Revision af Grundloven, først og fremmest tage den Bestemmelse ud, at det er Kongen, der erklærer Krig, slutter Fred og indgaar Forbund. Selv om det er hans Konseilspræsident og ikke ham, som gør det i Praksis, maa vi have den Bestemmelse bort; det skal være Folket og ikke Enkeltmand, der bestemmer det. Og vi maa videre. Det gaar ikke an, at vi opretholder en Valgretsalders paa 35 Aar og 29, 28, ned til 25 Aar. Der findes ikke en Arbejdsgiver i Danmark, der, selv om han havde nok saa tossede Opfattelser, vilde finde paa at sige til sine Arbejdere: Nu vil jeg forhandle med jer, men I maa være klare over, at først forhandler jeg med alle dem, der er over 29 Aar, og hvis vi kommer overens med disse, spørger jeg dem, som er over 35, om de vil gaa ind derpaa, og vil de det, saa faar I det; men alle under 29 Aar — undskyld, dem vil jeg ikke have med at gøre. Jeg tror, alle vil give mig Ret i, at hvis en Arbejdsgiver førte saadanne Forhandlinger, kørte han sig selv lige ind i Konflikten.

Naar vi her skal træffe Bestemmelser paa det økonomiske Omraade med Hensyn til, hvorledes de forskellige Forhold ordnes, maa det konservative Folkeparti og Venstre, naar det er deres Ønske, ja,